

КЕНГЕШ

БАШ БОРЧ – ТЕРРОРЧУЛУКЪ АМАНЛЫКЪЛАНЫ АЛГЪАДАН БИЛИП, ЖОЛЛАРЫН КЕСЕРГЕ, ПРОФИЛАКТИКА ИШНИ КЪЫЙМАТЛЫЛЫГЪЫН КЁТЮРЮРГЕ

Махачкъалада Терроризмге къаяж миллет комитетини (НАК-ны) председатели, Россейни ФСБ-сыны директору Александр Бортиковну башчылыгында кенгеш бардырылганды. Аны ишине КъМР-ни Башчысыны къуллугун болжаллы халда толтурган Казбек Коков да къатышканды. Анда Шимал-Кавказ федерал округну жеринде террорчулык аманлыкъланы эки кере азайтырга онг берлик кюн эмда профилактика амалла къалай хайырланганларына, ала не хайыр бергенлерине къаралганды.

Терроризмге къаяж миллет комитетни жыйынуун башлай, Александр Бортиков биригип ишлеуно хайырындан жашырын ишленген бандик къауумлааны тышандан адамла, ырыксы, ахча бла да жалгынчу жолаыры кесерге къыядан келгенни айырып айтканды. Анда быллай шорта келтиргенди: быллы къоркуусулукну органдарыны бла прова нызамны саклауучулары тир къармашханлары хайырындан алты террорчулык аманлыкъланы жоуу келтиргенди, 63 адамла алагда болуштурган да 142 адам тутулгандыла, 50 боввик ёлтирилгенди.

ПРАВИТЕЛЬСТВОДА

Цифрли телебериуле кёчюу не халда болганына къарагандыла, бегимлеге тюзетиуле кийиргенди

КъМР-ни Правительствоосу жыйылыуунда республика телевешанияны цифра амал бла бардырырга къалай хазырланганы озолонди эмда толтуруучу властью органда болганын торлеуноу бла байламлы бир бир бегимлеге тюзетиуле кийиргенди. Кенгешни премьер-министр Мусулканы Алий бардырганды.

Жыйылыуда «Катастрофаланы медицинасыны арасы эм терк медицина болушукъ» къырал бюджет учреждение кыралганы белгили болганды. Саулык саклау министр Марат Хубиевни айтканына кере, «КъМР-де къырал учреждениеланы къурау, аланы ишлерин жалгынчу эм тохтатуу нызамны юсюнден» бегимге

Саулык саклау эм халкыны санын ёсдюрюу жаны бла къырал политиканы тамамлауға – энчи магыана

КъМР-ни Правительствоосуны кенеште РФ-ни Президенти 2012 жылда 7 маيدا къырал керегем «Саулык саклау сферада къырал политиканы ишлендириу юсюнден» 598-чи эмда «РФ-де демография политиканы тамамлау мадарларыны юслериинде» 606-чы указларына жашауда бардыруу жаны бла ведомстволар арасы комиссияны жыйылыуу болганды. Аны вице премьер-министр Грант Мовсисан бардырганды. Аны ишине къырал кенгешчи Натби Бозиев да къатышканды.

азайтырга къолдан келгенди. Биологияда уа, тинтиуленден ачыкланганына, къан тамырлары ауруларындан къыйналганына башхаладан асламдыла. «Жылы аллындан берн озган 8 айны ичинде, 100 миң адамгга тергегенде, къан тамырлары ауруларындан ёлгенлени санын 7,6 процентге азайтканды. Ол а указда белгиленген ёлчменден да азды. Быллай жетишилгенди уа къан тамыр-жорек ауруларыны багыны жаны бла система къураулыганы хайырындан болуралганды», дегенди ол.

Жарысууға, онкологиядан ачыкларгга онг жокуду. Министр жер-жерли власть органдан элдеде жашаганырга медицина тинтиулеге ётерча мадарла къурауға, ол санда транспорт бла жалгынчырга, тилегенди.

13 миллион сомгга жетеди. Бюджетибизни къытыгыны саусуланы санын азайтыр оғуғуз жокуду. Болсада федерал программага кирип, бу кемчиликни кетеру жаны бла мадарланы толтурувға, деп чертгенди доклады.

Къырал жумушла

Республиканы агропромышленность комплексин айнытыуу амаллары, анга билеклик этюну оңларын сюзегенди

Тонене Москвада «Алтын кюз» деген XX Россейли агропромышленность кёрмочно чеклеринде Россей Федерацияны эл мюлк министри Дмитрий Патрушеви бла Къабарты-Малкъарны Башчысыны къуллугун болжаллы халда толтурган Казбек Коковну тобешулиери болганды.

Ушакты кезинде республиканы агропромышленность комплексин айнытыуу, анга къаралны жанындан болушукъ этюно амаллары сюзолгенди. Эл мюлк товарла чыгаруучулаға къоранчлары бир кевсин къайтарыуға бир кере берилучо субсидия халда къошакъ ахча белюуге энчи сз бурулганды. Дагыда 2019 жылда эплени тутучу ай-

нытуу программасына кере республиканы жер-жерлерине суу бергыла тартырга къошакъ ахча берилучо онгарына къаралганды. Къабарты-Малкъардан барганын келечиле Казбек Коковну башчылыгында «Алтын кюз -2018» деген XX Россейли агропромышленность кёрмочно жокълагандыла. Къыралны баш аграр форумуна республикадан «Агро-инвест», «Овощи Юга», «Жашил компания», «Нальчикский» халуха завод, «Нальчикский» сют комбинаты, «Элбрусун терек бахчалары», «Бахсаны терек бахчалары», «Фрукт-Трейд», «Жако» кондитер фабрика, Прохладнаны ётек заводу, «Огобер», «Гибрид ОК», «Золеский картофу»,

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Кеси ырызлыкълары бла кимге да болушукъ этюу (волонтерлукъ) иш бла байламлы советни юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Кеси ырызлыкълары бла кимге да болушукъ этюу (волонтерлукъ) ишег себеллик этер эмда аны айнытыр муратда бегим этеме: 1. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Кеси ырызлыкълары бла кимге да болушукъ этюу (волонтерлукъ) иш бла байламлы совет къурауға; 2. Бу элден анга къол салынган конден башлап кюнчоне киреди.

Къайгырыу

Колледжге - танг себеплик

Къабарты-Малкъарда профессор бегим берилучо регион системасын къурауға эм анга себеллик этюге федерал бюджетден 6 миллион 789 миң сом субсидия халда белонгенди. Ол ахча республикалы гуманитар-техника колледжни инфраструктурасын курауға кийирдирилгенди.

Бу окую оңлоу саулукъларында зарарлары болганына араларында профессионал усталыкълары «Абилимпикс» чемпионатыны регион уруму экинчи жыл бардырылады.

КъМР-ни Жарыклардыруу, илму эм жаш тёлкю ишлери жаны бла министрствону билдириуне кере, бусагата республиканы школларында саулукъларында чекленген онгары болган 2 426 сабий окуйду.

Жазылыу-2019

«Заман» бла бирге болуғуз! Журетли оқуучуларыбыз! «Заман» газетге 2019 жылны биринчи жарымына жазылыу андан ары бардырылабы. Мындан ары да сиз аны тилебизде чыккъан газетни алмрысыз, оқурусыз, ол хар биригизни да эсли кенгешчиғиз, кертти хатарчығыз, оғурулу сёз нёгергизиз болуштур деп тышанды.

2 Цифрли телебериулеге көчюу не халда болганына кырагандыла, бегимлеге тюзетиуле кийиргендиле

Алы 1-чи бетдеди.

КыР-ни Уруну эм социальный кыруулау министрствосу ишине болууну тюрлениуи да окугендиле. Ведомствону башчысы орунбасары **Ратмир Акманову** айтканына кере, министрствого бир неча полномочия берилгенди. Ол санда экстремизмге бля терроризмге кыажу мадарланы толтуруу жаны бля иш да. Дагыда, федерал измлемге тиешилликте, республикада ююрге биринчи сабий тууганда ача болушук этиледи. Бу иш да министрство жууапты берилгендеги документте.

Парламентте алгыраакыла бардырылган «Тегерек стола» «КыР-де хаксыз юридикалык болушукчу ююсунден» республикалык закон кылай тамаланганы суюктон эди. Анда беклетиле толтуруу жумушлары ючюн хак алганды кырогз-

ген документтени азайтыргы кереклиси токташдырган эди. Анга тиешилликте, телеушакны кезуонде аныгылау халда берилген эсе, аны документте азайтыргы кереклиси жокку. Бурыла заведка белгиленгенди. Келир жыл январдан башлап битеу кыралда да аналог телевизион ишин токтатыргыды, бериулеге цифра халда кырагыра болушукду. Республика ага ётөргө кылай хазырланганыла да суюзгенде жылыла. «КР-Медиа» кырал учуреденианы башчысыны куллуугуна толтурган **Муаед Даугулову** айтканына кере, бу соругуна РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ Федерал округуа толтур эркинликке келечинде да кыралганды. Энци магзана аныгылау жумушлары бериле. Жангы жылдан башлап, телебериуле кырал ючюн а, телевиктор 2013 жылдан алгала чыккыган эселе, энчи прыватка эм антена алыргы

тюршоркиди. Аланы багысы 700-1500 сомга жетеди. «КыР-де радиотелевизион бериулене кырогзген араны» башчысы **Сафудин Желеву** айтканына кере уа, республикада цифра халда чыккыган бериулеге кырагыра он берген 38 объект ишленгенди. Алай бля хар ююде да 20 битеуроссей теле эм 3 радио каналга кырачара, тынгыларча онгла кыралгандыла. Битеуроссей кырал телекомпанияны республикада филиалы «Россия-2 канал» экинчи мультитиплексе киргенди эмда аны бериулерине кырал он барды. «Аныгылау иш бардырыла. Алай кесери апарыла жаны таматала уа цифра халда телевидение не болганын билмей, жангы жылдан телебериуосз кыралкыларына кырогзу барды. Алай болмаз ючюн а волонтерланы кырал, таматалага болушукту керекди, биз аланы окутууга хазыр» - деп предлождение этгенди ол.

Ахырында Мускуланы Алий аныгылау иш андан ары бардырыла. Алай бизни кылай жаңгычылыкка сактагыларны адылашымдыла. Алай адамларкысыз телевизион кыралса, ахырада жарарлык туйюндю» - дегенди ол. Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Саулук сакылау эм халкыны санын ёсдюруу жаны бля кырал политиканы тамамлауга – энчи магзана

Алы 1-чи бетдеди.

Болсада, министр белгили этген шарттадан аныкыланганына, Май, Прохладна районда хал жарысууду. Анда кызы тамырла жоккек арууладан, онкологиядан кызынганганы саны алыкы уллулай кылады.

Халкыны сауулугун багында кемчилликени юсюрден айтканды уа, Марат Хубиев, Биринчида, жалга кетире, жууапты бериле. Анда беклетиле мадарла тиймисли даражада толтуруушакыларын чергедени. Ол санда Май эм Прохладна районда кардиологиян стиваксы жокку. Андан сора да адамла медицина тиймислене замандына бегимледе, энчи жаткында а арууну багырагыра кем болган кезуиле кёндюле. Бери уа врачаны айтканы эмде, стационарду ююлерине келгенден сора медицина эгертилене тиймисли, дарманланы ишмеди. «Биз

акыл этгенден, жер-жерли власть органла бля бирге диспансеризация, профилактика тинтиуле кылай бардырылганына контролнуу кытайлындырырга, районла саулукту жашауу жоккуларын жайуу, спорт бля керюшоричи мадарла кырауу жаны бля иш да тириптирге керекди», дегенди ол.

Районланы медицина кадрла бля жалчытыр ючюн а жаш специалистени келгендирге кереклиси эсе бурганды министр. Ол врачланы, орта медицина персоналны билимин ёсдюруу жаны бля кылай жумушла толтуруушакыларын, жетишмеги усталкылагыра кере студенттени окутууну, ол санда ага дарага бериле.

Анда сёз кырал демография политиканы юсюрден барды. Марат Хубиев колдоринде перинатал службаны, аналкыны насыбын сынарга суюйгенде кылай болушук этилгенени, ол санда ЭКО процедура тамамланганыны, юсюрден айтканы, «Жылы алындан бери уа бу

пунктала бардыла.

Кенешче районла аралы кёп профилли болышчаны баш врачаны куллуугуна толтурган **Фатима Хачетлова**, Май району ара болышчасыны тамата врачаны куллуугуна толтурган **Ирина Атаманова**, Терк эм Элбрус муниципал районланы администрация районны башчыларыны орунбасарлары **Пушкан Семенов** бля **Арслан Улимбаев** сёзлөшкендиле. Ага да халкыны сауулугун багыты кылай кыралганына, медицинада болган жарысууна юсюрден билдиргендиле.

Ызы бля РФ-ни Президентини 606-чы указы кылай толтуруушакыны суюзгенди. Анда сёз кырал демография политиканы юсюрден барды. Марат Хубиев колдоринде перинатал службаны, аналкыны насыбын сынарга суюйгенде кылай болушук этилгенени, ол санда ЭКО процедура тамамланганыны, юсюрден айтканы, «Жылы алындан бери уа бу

Жыйылууга кытайшкан «НТБ-плюс», неда «Триколор» антена бля хайырылганга республиканы телевидениасыны («КР-1») бериулерине апаралкыларын органдыла. Алай Желеву аныгылауна, алай спутник антенадан, сёз а цифра амалны юсюрден барды. Спутник кышуулу ючюн а бек аздан везене 17 сагай болууга тиймисли, жанал беклонор ючюн да аха тейенеди.

Ахырында Мускуланы Алий аныгылау иш андан ары бардырыла. Алай бизни кылай жаңгычылыкка сактагыларны адылашымдыла. Алай адамларкысыз телевизион кыралса, ахырада жарарлык туйюндю» - дегенди ол. Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кенешче дагы бегимлене проекттери да суюктон, кылай керюлгендиле.

Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысыны 2018 жылда 2 октябрда чыгарылган 145-УГ номерли Указы бля кылай керюлгенди

Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысында Кеси ырызайлыклары бля кимге да болушук эту (волонтерлук) иш бля байламлы советни юсюрден БОЛУМ

1. Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысында Кеси ырызайлыклары бля кимге да болушук эту (волонтерлук) иш бля байламлы совет (андан ары жаланда Совет деп жазылы кылайлык) Кырабарты-Малкыр Республиканы башчысында кенешчи эмда консультатны органы. Кеси да Кырабарты-Малкыр Республиканы власть органдарыны, жер-жерли самоуправление органдарыны, жамуат биригулене бля башка организациаланы Кырабарты-Малкыр Республикада кеси ырызайлыклары бля кимге да болушук эту (волонтерлук) ише сепбелик эту, аны айытуу, инетин жайуу жаны бля хайырты бирге ишеулерин жалчытыр мурата кыралганды.

в) кырал власть органдары, жер-жерли самоуправление органдары, илму эмда билим бериуу организациаланы специалистени, жамуат биригулене келечилерин Советни ишине токташдырылган жорукту кере хушадырдыла.

6. Совет аны боюнча салынган баш борчолга тиймислиликте Советни кылуундан, кырал власть органдары бля организациаланы Советте кирмеген келечилеринден, алимден бля специалистенден болжалы халда эмда дайым ишлеген эксперт эмда ишчи группа кырагыра эркинди.

7. Совет Советни председателиден, аны орунбасарындан, Советни секретарындан бля аны ишине хаксыз кытайшкан члендеринен кырадыла.

8. Советни председатели Кырабарты-Малкыр Республикада кеси ырызайлыклары бля кимге да болушук эту (волонтерлук) ишине айынуу ючюн жумуш болган кылуулукчуду.

9. Советни жыйынулары керек болган заманда, алай бек аздан жыйна бир кере бардырыла. Советни жыйынуу бардыруу конон бля заманы, жыйынуу повесткасы да Советни председатели токташдырады. Советни жыйынуу Советни председатели неда аны бургууу бля Советни председателини орунбасары бардырыла. Советни жыйынуу аны членлерини жарымы кытайша эселе, аны кезуонде этилген онууну право кюч барды.

10. Советни оюулары Советни жыйынуула кытайшкан жыйынуу аны асылмасы кылай керюлди. Алай протокола жарашдырыла, алга жыйынуу бардырган тамата кыла сөлдө.

10. Советни иш тап кырал мурата Советни секретары жалчытышканы планыны проекти жарашдырылырын Советни ишине, жыйылуу повесткаларыны проектирин хазырлайды. Советни членери эмда ишчилери болган баш адамланы Советни жыйылууларына кытайшуларын кырады. Советни жыйылууларына материалны эмда тиймисли оюулары проектирин хазырлайды, Советни болжалга салымназылык иштерин тамамлайды.

11. Документте, табла, билдирүү материалла, докладынаны сёзлөшүүлөрине материалла Советни онууну проекти тинтир эмда хазырлар ючюн Советни жыйылуу бардырыла алында жайырма кондон кем кылай Советни секретарына бериле. Ол документте бля материалла кёторюлгөн соруну юсюрден шартла, жыйылууга кытайшырга деп керюктөлгөнени тизмеси, докладынаны (содокладынаны) тукмулары, атлары, аталарыны атлары, кылуулкларыны атлары, доклады кылай бир заман бардырыла, Советни онууну проектини юсюрден сымла эткенде керюлди.

12. Советни членлерине бля чакырылганга Советни жыйынуу кычан эмда кылайда бардырылганы юсюрден жыйынуу башландырдан беш кон алга билдирилди, керек болса уа жыйынуу повесткасы бля байламлы документте бля материалла жибериледиле.

13. Советни ишине кыраууну, техникта, информация эмда анализатны жаны бля жалчытыру Кырабарты-Малкыр Республиканы Жаркыландыруу, илму эмда жаш тёлону ишлери жаны бля министрствосу Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысыны Администрациясы эмда Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысыны бля Правительствоуно Ишлерини управленийы тиймисли структуралы бөлмелери эмда онуучу кылуулукчулары бля бирге бардырады.

Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысыны 2018 жылда 2 октябрда чыгарылган 145-УГ номерли Указы бля кылай керюлгенди

Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысында Кеси ырызайлыклары бля кимге да болушук эту (волонтерлук) иш бля байламлы советни К А У У М У

Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысында Кеси ырызайлыклары бля кимге да болушук эту (волонтерлук) иш бля байламлы советни юсюрден БОЛУМ

кыруушук эмда жол мюлк министри **Курашов А.В.** - Кырабарты-Малкыр Республиканы граждан обшествоу институтлары бля байламлы кырауу эмда миллеттени ишлери жаны бля министр.

Люев А.Х. - бийик билим берген «Х.М.Бербеков аты Кырабарты-Малкыр кырал университет» федерал кырал бюджет билим бериу учуреденианы стратегия айынуу управленийыны таматасы (ырызайлыгына кере)

Мокьаланы Т.В. – жамуат биригулене айынууларына сепбеликте Кырабарты-Малкыр регион жамуат организацианы президенти (ырызайлыгына кере)

Надежин М.В. - Россей Федерацианы Граждан кырууланууну ишлери, кыйын болуула эмда табигыйт кыйынлыкканы хатарларын кетериу жаны бля министрствосуну Кырабарты-Малкыр Республикада баш управленийыны таматасы (ырызайлыгына кере)

Паштов Б.С. - Кырабарты-Малкыр Республиканы Парламентини Култура, граждан обшествоу институтларын айынуу эмда аспалы информация органла жаны бля комитетини председатели (ырызайлыгына кере)

Рахияланы Б.М. – Кырабарты-Малкыр Республиканы экономиканы айынуу министри

Сижжаев А.С. - Кырабарты-Малкыр Республиканы волонтерларыны «Кытайндангыла болуш» деген республикалык сабий-жаш тёлону жамуат организациасыны таматасы (ырызайлыгына кере)

Тюбейланы А.И. - Кырабарты-Малкыр Республиканы Башчысыны кенешчиси

Хасанов И.М. – Кырабарты-Малкыр Республиканы спорт министри

Хубиев М.Б. - Кырабарты-Малкыр Республиканы саулук сакылау министри

Шауаланы И.П. - Кырабарты-Малкыр Республиканы табигыйт байлыкка эмда экология министри

Шауаланы М.О. - бийик билим берген «Искусстволаны Шимал-Кавказ кырал институту» федерал кырал бюджет билим бериу учуреденианы культурология кафедрасыны таматасы (ырызайлыгына кере)

Шахмурузов М.М. - бийик билим берген «В.М.Ковов аты Кырабарты-Малкыр кырал арган университет» федерал кырал бюджет билим бериу учуреденианы ректоратында кенешчи (ырызайлыгына кере)

Шогенов О.С. - «Волонтер-медики» битеуроссей жамуат кымыялдуу регион координатору (ырызайлыгына кере)

Шонтукова И.В. - Кырабарты-Малкыр Республиканы жаркыландыруу, илму эмда жаш тёлону ишлери жаны бля министрини орунбасары (Советни секретары)

ТЮБЕШИУ

Абадан адамланы жарысууларын тинтгендиле

Буюкчеле Кырабарты-Малкыр Республиканы Адамны эркинликтери жаны бля уполоночоненый Зумакыларны Борис Урууну, урууну, Сауулуганган кючлене эм право нызамны саккалуу органдары ветеранларны пенсиячыларны республикалы советтерини башчысы **Мухамед Шихабхов**

республикада Пенсиячылары союзууну правленийны башчысы **Юрий Барсагов** бля тюбөшгенди.

Ала абадан адамланы, пенсиячылары, ветеранлары эркинликтерин кырууулау, алгага юридический болушук эту да, право конлатышча берген «исс телефонну» ишлетуу, «Пенсиячылагы

право марафон» социал-жаркыландыруу акцияга кытайшы бля байламлы соруулары тинтгендиле эм шахарлада бля районлада абадан адамлага примёла бардырылагыра кереклиси айткандыла. Андан **Марат Хубиев** ВЛКСМ-ни 100-жылгыгына эм Арганистандан совет аскер чыгар-

ганылы 30 жыл болганына аталган ишлени кыраууга болушук этерге хазырлыккыларын билдиргенди.

КыР-де Адамны эркинликтери жаны бля уполоночоненый пресс-службасы.

Айбатландыруу

Тегерек-башны тапшандырадыла

Кышхатауда «Единая Россия» партия бардырыла. «Шахарда тегерек-башны тапшандыруу» проект башланганды. Аны бля байламлы кёп фатарлы ююлене арбаларында бля тийрелеринде илгендиреу, айбатландыруу ишле этиледиле.

Кышхатауда «Единая Россия» партия бардырыла. «Шахарда тегерек-башны тапшандыруу» проект башланганды. Аны бля байламлы кёп фатарлы ююлене арбаларында бля тийрелеринде илгендиреу, айбатландыруу ишле этиледиле.

Кышхатауда «Единая Россия» партия бардырыла. «Шахарда тегерек-башны тапшандыруу» проект башланганды. Аны бля байламлы кёп фатарлы ююлене арбаларында бля тийрелеринде илгендиреу, айбатландыруу ишле этиледиле.

Бусарыда эски конструкцияны кетере турдыла. Аланы орунларына уа сабийле ойнарча майданга, машинала

суюлмича жерле да кыралкыдыла. Планга кере, дагыда жангы боддорла бля темир буруула орнатылкыдыла, ызы бля асралты жаркыдыла эмда тегерекки жашилдендирликдиле.

Жангыртуу ишлеге аханы 95 проценти кырал бюджеттен телеринирикти, юч эм эки процент чаклы бирини республика бля муниципалитет кышумчулук этерикдиле.

ХАЗЫРЛАНЫ

Сууукыла жунчутурук туйюлдюле

Бахсан районда «Кюз эм кышы кезуге хазырлануу» муниципал программаны чеклерида кырал учуреденилада бля организациалында ремонт ишле бардырылгандыла.

тёрт мониторинг бардырган аппарат орнаткандыла эм эки объекте видеомералла салгандыла. Спортснорла болушуп 43 тереинде, 16 экинини, 240 квадрат метр полну эм экил самарына алышкандыла эм беш спортзалга тынгылы ремонт этилгенди.

Саулайда сагынгыланг жумушлага 5 миллион бля 103 миинг сом кыратылкыдыла.

Мекямланы тыш жанлырында, ичлеринде да тиймисли жумушла этилип бошылгандыла. Ол санда, он учуреденианы арбаларын айбатландыргандыла, алыгысында жалчытыруу, таза эм кир суу барган системаларын жангырткандыла, ертинин билдирген сигнализацияларын ишгендиле,

«Отуз бир котельнаны печелерине, насосларына эмда башха затларына ремонт этилгенди. Он школда гас четкечилерине кыралганды. 4,7 миллион багысына жыйырма жангы котельна алынганды. Андан сора да, алты котельнага тынгылы

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

«Газпром газораспределение» Нальчик» компанияны 2018-2019 жылда кызы сууукылага газ барган изилени, ол санда 102 ШРТ-га эм 180 ГРТ-га ремонт этген

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

«Газпром газораспределение» Нальчик» компанияны 2018-2019 жылда кызы сууукылага газ барган изилени, ол санда 102 ШРТ-га эм 180 ГРТ-га ремонт этген

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

ремонт этилгенди. Район бюгонлюкде таза суу бля 98 проценте жалчытылганды. Болсада адамла аханы толусуналты телемелерини хатасында «Коммунарсей бля» «Волдоринде» организациалыа электроник компаниялагыра борчу болгандыла кыладыла. Аны бля байламлы бир-бирде насослары ёнлотюрге тошеди.

АКЦИЯ

Волонтерла-медикле эллени жокълайдыла, саусузлагъа болушадыла

Республиканы саулукъ сакълау министри Марат Хубиев «КМР-ни волонтерлары-медиклери» жамауат организация бла бирге «Добро в село» Битеуроцей акциягъа къатышанды. Аны кезиунде волонтерла-медикле адам санлары аз болгъан он элде субботникле къурагъандыла, андан сора да врачлагъа медицина къаруулары бардырыгъа болушандыла.

Министр сагъынлгъан акцияны Зольск районну 602 инсан жашагъан Белокаменское элинде озган кесегине къатышанды. Он врач-гастроэнтерологча, хирургча, андагы ара болышаны коллективни бла бирге саусузлагъа къаргъанды, алгъа рекомендацияла да этгенди. Эпилие уа анга мында ФАП ачаргъа себеплик этгиз деп, жарыуларын билдиргенди. Неке денде алгъа жалаанда июле аптекада турургъа тийиши дарманланы алып ючюн окуна район арагъа барыгъа тошды.

Марат Хубиев да, бу проблема медицинаментени сатхан жерден лицензияланы сургагъанлары бла байламлы чыкъгъанын аныгъатып, болса да мада илзере айтханды, ведомствода бу вопроска къаралгъанын да билдиргенди.

Налычкни биринчи номерли клиника болышасында анда аптека ачаргъа деп мекям берилип, анга ремонт да этиле турды. Аны беломлери уа ФАП-лада орналлыкъдыла, ала элде сагъынлгъан проблеманы кетериге себеплик болукъду.

Андан сора да, министр Белокаменское ишлене тургъан жагы фельдшер-акушер пункту жокълагъанды. Аны уа жылы ахырына дери хайырлангъа бериге белгиленеди.

Журналистле бла ушагъында уа Марат Хубиев арт кезиуде республикалы бюджетни эмда эл тийерлени тутхуу аймагъыу программаны юсю бла 55 ФАП бла амбулаторияла ишленгенлерин билдиргенди. Алгъын ала окулургъа жетип тургъан мекямлада тургъанларын эсгертип, анди жангыларыны къурулушларын а Россияны Саулукъ сакълау министрствосу жарашдырган миллет

проектге тийишлиликте бардырлыкъларын чертгенди. Министр волонтерлагъа башламчылыкълары эмда олгъа эл тийерлени тутхуу аймагъыу бардыргъанлары ючюн ыспас этип, ведомство ала бла байламлыкълары мындан ары да айнтыргъа хазыр болгъанын айтханды.

КМР-ни Саулукъ сакълау министрствосуна служба.

КУРСЛА

Билимлерин кетюргендиле, проектлерин да къоруулагъандыла

Кеп болмай Пятиторск шахарда халкъ молкени кытартуу къуллукъну россеяли академиясыны (РАНХиГС) Шимал Кавказда бөлюмюнде президент программаны чегинде социал иште кадрла хазырлау жаны бла проектле къоруулангандыла.

«Саулукъ сакълауда управление» эм «Культура жаны бла управление» деген программалагъа СКФО-дан маданият эм медицина учуредениланы таматалары саулуда да 65 адам - къатышхандыла. Ала курслада билимлерин ёсдоргендиле эм проектлерин да къоруулагъандыла.

Къабарты-Малкъарны келечилери «Автозагрузка» деген кеп функциялы мобил ары бла байламлы ишлерин кетюргендиле. Проектни таматасы Анна Орланская, хар ишини да энчилигин белгилеп, алгъа улу багъа бичгенди. Ала жетишмиле ишлеринде эмда регионлада культураны аймагъында ахшы себеплик этерлерине да ышанганын айтханды.

Чечени келечилерини а аз халкъланы тиллери къыйгъы этдиредиле. «ЮНЕСКО-ну эселлерине кере бу ёмюрге тиллени токъсан проценти жокъ болукъдыла. Бу жаны бла чечен тилге да къоркучрчады. Он шарт жамауаты республиканы таматаларын да бек жарыстады, торлю-торлю мадарла этедиле. Биз къоруулагъан проект аз адам жашагъан районлада тилин сакълау бла байламлыды», - дейди Гудермес муниципал районну маданият юкюню таматасыны орунбасары Амир Абдулвагапов.

Дербенте музейни таматасыны орунбасары Вели Юсуфов болонлюкде тёлени араларында байламлыкъ бузула баргъанына жарыгъанын айтады. Ол миллени биригине улу чырмаулукъ салады дейди. «Проектбизге кере, ачыкъ кёнюн тобюнде этнография музей къуар умулугъуз. Ол мультипликациялы торлю болукъду», - дегенди ол.

«Саулукъ сакълауда управление» деген программагъа кере да төрт проект кетюргендиле. Къабарты-Малкъардан баргъан да сабий стоматология службаны айнтыуу жаурагъанын ишлери бла шагъары этгендиле. Экспертле аланы баргъанын сора да, ала тил доктордан къоркъмазна мадарла да этиледиле, - дегенди РАНХиГС-ни Шимал Кавказда бөлюмюню таматасыны орунбасары, экономика илмуланы доктору Наталья Киселёва.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Адег-тёре

ЫРЫСЛА

- *Адамны сибирти бла урса - къаратон квалыр.
- *Сибиртини юсю бла атлагъан понахды.
- *Атны башына урган ырысды.
- *Бешикни къурлай тебиреттен ырысды.
- *Босадада отурган жерла болур.
- *Тигече сабийни юсю бла атласан, ёсюмю тыштылар.
- *Гыргъан уруулары оякъ топге атыл малгаган ырысды.
- *Жаз башында ууга баргъан ырысды.
- *Елгенде кемлик этен ырысды.
- *Елгендени саногъан ырысды.
- *Бериллий шагъан ырысды.
- *Жалпы шагъан ырысды.
- *Етмекте бинокль чачып къыбоган ырысды.
- *Жуурун къалоканы сындырмай атсан, ыста-уатха палах келеди.
- *Артха къайтсанг - жолунг болмаз.
- *Жолгъа тебирегенин алында тигиу этерге жаромайды.
- *Жолоучуну ызындан къычмысанг - иши курамлаз.
- *Жыгъылгъанын төгеренин ызломасанг - жин зараны жетер.
- *Бир саугъан оюпюню бөлмей башхагъа берсен - ийнек къуруйду.
- *Кече тырмак кесген ырысды.
- *Кече юнюн тобу сыйласа - жарлыккъ кысар.
- *Кече чойыр чангъан ырысды.
- *Кийими чойренине кийген ырысды.
- *Къыбырланы бармагъын бла кетюргенди ырысды.

- *Къыйгы сёзден къайтхан бетин жуумай юкюне кирирге керек тойлоуду.
- *Къыйнор сууну жерге теген ырысды.
- *Къыйну уркъын ырысды.
- *Малны сатханда, жибин, тагъын да биргесине берген ырысды.
- *Малны къуйрыкъ кылын кесип, жерге атсанг, ол мал уларур.
- *Лакъырда бла адимгъа къарыш айтма, жети кылырга болукъду.
- *Къуру сууну керексиз къыйнатип тегенди.
- *Малканы ёлпоренге жарлыккъ келди.
- *Адам чачын отха ата, башы аруучу болур.
- *Къылыры бла жакъларын туруп олтурган ырысды.
- *Юйде къарылгъан уяны бусосан, ийнегини сюю таркызыр.
- *Юйюне эшини къыбылагъа бурмай салгъан ырысды.
- *Эрттендикте эшик ачсанг, алгыш киреди.

Жангыртты

Устазлагъа бла окъуучулагъа алаамат саугъа

Малкада 1-чи номерли орта школну спортзалына тынгылы ремонт этилгенди. Устазланы бла окъуучуланы ол огурулуш бла алгъышларгъа РФ-ни Кырал Думасыны депутаты Текиляны Зуур, КМР-ни культура министри Мухамед Кумахов эм Зольск районну администрациясыны башчысы Руслан Гатов келгенди.

Жангыртылгъан спортзалны уллулугъу 648 квадрат метрге жетеди, ол ишленгенли тынгылы ремонт бит да этилгенди. Жалаанда жети жыл мындан алгъа терезелерин алышдыргъа бла алгъышларгъа РФ-ни Кырал Думасыны депутаты Текиляны Зуур, КМР-ни культура министри Мухамед Кумахов эм Зольск районну администрациясыны башчысы Руслан Гатов келгенди.

Бир миллион, райондан а беш жоз минг сомгъа жуукъ бёлонгенди. Эсге сала айтсакъ, быыйл Зольск районда андан сора да юн спортзалгъа тынгылы ремонт этилгенди. Ол кон къонакля Каменомостокое элде Маданият юкюне къурулуш къыйла баргъанына да эс баргъандыла.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Спорт

Рекордну ызындан рекорд

Бу конюнде подполковник М.Ш. Дазахмиевни хурметине жораланып Налычкде пауэрлифтинген СКФО-ну чемпионаты бардырылгъанды. Анга къатышханы араларында Тырнауауздан эм абдан рекордсмен, спортну ветераны Малкъарланы Ахмат да болгъанды, ол хорламгъа итинуюлюк ючюн грамота бла сауыгаланганды.

бусагъатда сабийлени гимнастикагъа юйрегтен Елена Продунова уа разминканы бардыргъанды. Республиканы Спорт министрствосуну келечилери, белгиле спортчула эм спортну ветеранлары, сабийле бла ушакъ эте, алгъа мастер-классла кетюргендиле, биргелерине суратлагъа тошгенди.

69-жыллыкъ гёжеф пауэрлифтинген жарау этип 60-61 жылында башлагъанды, жаш заманында жеңил атлетика бла кюрегъанды. Тренери чакъырып 2015 жылда да подполковник М.Ш. Дазахмиевни хурметине аталгъан төрели турнирде Ахмат Россияны бу жыл сандагы гёжефлерини рекордларын төрт кере жангыртханды. Ызы бла Малкъар улу 2016 жылда Ставрополь шахарда Россияни кубогунда

130 килограммны кетюргенди. Бу көрмюсюк бла ол дунианы рекордун озгъанды. Жарау этгенде эм көп кетюргени уа шахарда Россияни кубогунда

бусагъатда сабийлени гимнастикагъа юйрегтен Елена Продунова уа разминканы бардыргъанды. Республиканы Спорт министрствосуну келечилери, белгиле спортчула эм спортну ветеранлары, сабийле бла ушакъ эте, алгъа мастер-классла кетюргендиле, биргелерине суратлагъа тошгенди.

Сабий стадионда - ачыкъ эшиклени кюню

Налычкде Сабий стадионда «69-жыллыкъ гёжеф пауэрлифтинген жарау этип 60-61 жылында башлагъанды, жаш заманында жеңил атлетика бла кюрегъанды. Тренери чакъырып 2015 жылда да подполковник М.Ш. Дазахмиевни хурметине аталгъан төрели турнирде Ахмат Россияны бу жыл сандагы гёжефлерини рекордларын төрт кере жангыртханды. Ызы бла Малкъар улу 2016 жылда Ставрополь шахарда Россияни кубогунда

бусагъатда сабийлени гимнастикагъа юйрегтен Елена Продунова уа разминканы бардыргъанды. Республиканы Спорт министрствосуну келечилери, белгиле спортчула эм спортну ветеранлары, сабийле бла ушакъ эте, алгъа мастер-классла кетюргендиле, биргелерине суратлагъа тошгенди.

Ульяновскда «Динамо» спорт обществону эдоюдан биринчилиги бардырылгъанды. Анга Россияни 29 региондан 17-19-жыллыкъ спортчула къатышхандыла. Эршиуде жерлешип Мисирланы Исмайыл (66кг.) биринчи жерни алгъанды. Финалгъа дери ол төрт кере хорлагъанды, ахырында уа Тартарстандан Денис Амаевни да къатышанды. Энди ол Россияни биринчилигинде тутушукъду, ол а 22-25-чи ноябрьде Назраньда болукъду.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

УФСИН

Жамауат советни таматасы кетргенине ыразы болгъанды

Ич службаны полковниги, КМР-де УФСИН-ни таматасыны къуллугъун болжалы халда толтургъан Чарим Бирмамитов бла УФСИН-де Жамауат советни председатели Мухамед Карданов Уголовный-толтуруучу службаны (УИС-ни) адамы эркинликлери жаны бла управлениасыны начальнигини болушукъчусу ич службаны подполковниги Текаланы Рита бла бирге Каменкада болгъан 3-чю номерли тозеутиучо колонияда

мерли тозеутиучо колонияда лерим къатышуулары бла бардырылгъан былай ишле төрге айлангандыла. Ала ведомствону бөлюмлерини ишлерин ачыкъ эмда туура этюрге, УИС-ни боюнча сыйлангъан борчланы толтуруугъа жамауат да тири къатышырына себеплик этедиле, - дегенди Текаланы Рита.

эмда Жамауат советни членлерини къатышуулары бла бардырылгъан былай ишле төрге айлангандыла. Ала ведомствону бөлюмлерини ишлерин ачыкъ эмда туура этюрге, УИС-ни боюнча сыйлангъан борчланы толтуруугъа жамауат да тири къатышырына себеплик этедиле, - дегенди Текаланы Рита.

КМР-де УФСИН-ни пресс-служба.

Концерт

Къарачай жырны жарыкъ ингири

Музыканы бла жырны сыйленени 2018 жылда 17 октябрьде Къырал концерт залда алаамат байрамгъа къатыш онылары барды. «Къарачай жырны ингири» жондурулуш концертте келгенде, сойген артистлерине тынгылап, жуукълыкъ алыпкъдыла. Аланы араларында Тамбийланы Къасбот, Байжууланы Солтан, Батчаланы Лидия,

Хубийланы Хасан, Байрамукъланы Аида, Айбозланы Мурат эм башкала болукъдула.

Концерт 18:30 сагъатда башлангъанды. Соурулары болгъанына бу телефон номерлерге слешсиниле: 8 929-885-66-67; ГКЗ-ны кассасы: 44-22-10.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЪСТВОСУ

Баш редакторну орунбасары
ТЕКУЛАНЫ Хауа

РЕДАКЦИЯ:
АТТАЛАНЫ Жамал
(Баш редактор)
ЖАНИ УРАЗЛАНЫ Нажабат
(Баш редакторну орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары),
МОКЪЛАНЫ Зуура (белюмю редактору),
МУСУКАЛАНЫ Сакин (белюмю редактору),
ТИКАЛАНЫ Фатима (белюмю редактору),
УЛЬШАЛАНЫ Мурат (белюмю редактору).

ТЕЛЕФОНЫ:
Редакторну примчаны - 42-63-01.
Баш редакторну орунбасары - 42-38-21, 40-84-82.
Жууалы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корректор - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ:
Поштаника эм ырано - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Культура - 42-66-76.
Социал иште - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окъуучула бла байламлыкъла жоруктоу эм жалыкъу - 42-37-94.
Эчи корреспондент - 42-68-72, Тилмачла - 40-28-97, Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла къызгъат жорюгмейди. Кюл жазмагъа россияни этилмейди эм ала артха къыйралымайдыла.

Газетге басмагъанын материалда айттыгъан оюмла редакция оюму бла келишимге болукъдула. Алада айтханын арт хар ючюн Россия Федерацияны Басмаы юсюнден жауап тыиуулыкъ материалланы авторлары кесери жауапкъдыла.

Редакция авторлардан 400 гезит тизгенди (машина бла жазылгъан 5-6 бет) кепино тупалды.

Газет Басмаы эм азаматлы информацияны эркинликлери къорулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистраци этилгенди.

Регистрация номер - ПН № ТУ 07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа «КМР-Мелла» ГКУ-ну компьютер служба хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООУ-ну типографиясыла басмагъанында Налычк шахар, Ленин аты проспекти, 33

Газетни мадарле ташпаруу юкюне КМР-ни почта сувказы федералый Управлениасы жууалды.

Телефон: 76-01-28, 76-01-10

Газетни ронинагъа сатыу юкюне КМР-ни «Роспечать» акционер обществосу жууалды.

Телефон: 42-69-34

Газет мындак юч кере чыгъады - гезитгер, орта, шабат конюнде.

Номерге графике кере 19:00 сагъатда кюл салындаы. 20:00 сагъатда кюл салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ:
ЧЫГЪАРГЪАЛА:
Тогуланы Хауа - джурнал редактору, Кучукъланы Сафият, Кетечиланы Зульфия - жууалы секретары орунбасарлары, Албекъланы Жангъета (1, 2-чи бетле), Тогуланы Салям (3-чо бет), Текаланы Валентина (4-чо бет) - корректорла.

Тиражы 1387 экз. Заказ № 1023
Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗАТЕЛЪНИ АДРЕСИ:

36000, Налычк шахар, Ленин аты проспекти, 5

электрон почта: elbor_50@mail.ru